

С Т А Н О В И Щ Е

по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по: област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (История на педагогиката и българското образование)

за нуждите на Югозападния университет „Неофит Рилски“, обявен в ДВ бр. 52 от 02.07. 2019 г.

с единствен кандидат гл. ас. д-р Светлана Ганева Николаева

член на Научното жури: проф. д-р Петър Диков Петров, професор по 1.2. Педагогика (заповед № 1406 от 28.08.2019 г.)

Дом. адрес: София 1799 ж.к. Младост-2 бл. 224 вх. 2 ет. 2 ап. 19 дом. тел. (02) 97-40-915; GSM: 0879-27-39-15

1. Кратки данни за кандидата. Гл. ас. д-р Светлана Ганева Николаева е родена на 7 декември 1958 г. Има магистърска степен по специалността „Начална училищна педагогика“. В продължение на три години е била учителка. След спечелване на конкурс през 1984 г. постъпва в Югозападния университет „Неофит Рилски“, където е на щат и понастоящем. Има 38 г. трудов педагогически стаж. През 2010 г. получава образователната и научна степен „доктор“ по „История на педагогиката и българското образование“. Декларира умения за сътрудничество и работа в екип, качествата организираност, инициативност и креативност.

2. Научна продукция. В списъка на публикациите си гл. ас. д-р С. Николаева е посочила следните публикации за периода от 2010 до 2019 г. по профила на обявения конкурс: 2 монографии (№ 1 и № 2), 12 статии, 1 студия (предстои да бъде отпечатана) и 1 учебник в съавторство с проф. Й. Колев. Общият брой на всички нейни публикации е 36. Посочила е 10 свои участия в проекти, 30 на конференции и 11 на семинари.

От представената справка за годишната натовареност на кандидатката се вижда, че обявеният конкурс е обезпечен с 45 часа лекции и достатъчен брой упражнения, като необходимо законово изискване. Прави впечатление широкият диапазон от дисциплини, освен история на педагогиката и история на българското образование, по които тя ще обучава студентите от различните специалности.

Обемът на представената за конкурса научна продукция от д-р Николаева не е много голям, но според мен напълно достатъчен за заемане на академичната длъжност

„доцент“. От представената от кандидатката „Справка за изпълнение на минималните национални изисквания“ за академичната длъжност „доцент“ се вижда, че тя има повече от необходимия брой точки, а именно: общо в групи А+В+Г+Д = 450 (при изискване 400), като предоставя и допълнителни доказателства по други показатели. Прави впечатление участието ѝ в научни или образователни проекти (90 точки), както и със статии и доклади в чужбина. Тези проекти са посветени на актуални за съвременното образование проблеми: усъвършенстване на подготовката, квалификацията и системата за кариерно развитие на педагогическите специалисти, разработване и апробиране на модел за обучение в дигитална среда и пр. Цитиранията на нейни публикации свидетелстват, че тя разпознаваема сред педагогическата общност.

3. **Научни приноси.** Напълно приемам формулираните от гл. ас. д-р С. Николаева научни приноси. Ще се опитам да посоча по-важните нейни по-конкретни приноси от моя гледна точка.

В най-новия ми учебник за висшето училище „Съвременна дидактика“ (2016), като разглеждам накратко развитието на структурите на училищното образование в България от края на XIX век до наши дни формулирам основния извод, че в нашата страна в периода от 1878 до 1944 г. се изгражда цялостна и завършена система за средно общо и професионално образование, която не само че по нищо не отстъпва на западноевропейските образователни системи, а и в много отношения, особено през последните десетилетия, ги превъзхожда. При това общото образование винаги е било основа на професионалното, а то от своя страна е солидна предпоставка за ускореното ни обществено-икономическо развитие. Това ми дава основание да посоча, че един от най-съществените приноси на гл. ас. д-р Светлана Николаева е детайлното историко-педагогическо „проследяване“ на по-важните етапи в развитието на земеделското образование и на тясно свързаното с него допълнително занаятчийско образование на равнище глобални тенденции (вж. двете ѝ монографии). А това означава, че тази проблематика по своята същност може да бъде разгледана не като някакво частично проучване в ограничените рамки на история на българското образование, а именно като история на педагогиката и на педагогическите решения на равнище образователна стратегия, система и политика.

Безспорно смисълът на всяко историко-педагогическо изследване е в открояване на тенденциите в развитието на проучваните явления и процеси. Глобалният проблем в публикациите на гл. ас. д-р Светлана Николаева е именно съотношението между общо и професионално образование. Авторката детайлно и убедително разкрива схващанията на

видни наши просветни дейци, икономисти, стопански дейци, на авторитетни чужди учени, на министри на народното просвещение и на други наши министерства, както и неговата практическа реализация в отделните периоди в структурата на училищната ни система. По-детайлно е разкрито отражението на образователната политика на Ст. Омарчевски върху статута на професионалното образование у нас.

С основание може да се твърди, че през този период в България е създадена успешна и модерна система за професионално образование и обучение. Земеделското образование и допълнителното занаятчийско образование са едни от най-важните нейни компоненти. На преден план се открояват дискусиите кое образование – общото или професионалното трябва да бъде водещо.

Двете монографии на авторката запълват една празнота в досегашните учебници по история на българското образование. В тях основно внимание се отделяше главно на законите на Г. Живков (1891 г.), Н. Мушанов (1909 г.), Ст. Омарчевски (1921 г.) и Ал. Цанков (1924 г.), а не се проследяват дискусиите и практическите решения кое образование трябва да бъде водещо. Като сполучлив опит да се „запълни“ тази празнота аз бих посочил съвместния с проф. Й. Колев учебник по История на педагогиката и българското образование (2015 г.). Ярко се откроява авторският анализ на съотношението между общото и професионалното образование в много западни страни, което служи като еталон за вземане на едни или други практически решения в България. Проучен и обобщен е ценен опит от миналото и са формулирали водещи идеи, свързани с продължаващото професионално образование, като основа за модернизирание на съвременната образователна система.

Всички научни трудове са лично дело на автора и в тях не е установено плагиатство.

4. Заключение

В потвърждение на горепосоченото, *оценката ми* за научните и научно-приложните постижения на кандидатката е категорично **положителна**. Въз основа на анализа на цялостната научна продукция, на богатия ѝ професионален опит в преподавателската дейност ще гласувам с **положителен вот** гл. ас. д-р **Светлана Ганева Николаева** да заеме академичната длъжност „доцент“ за нуждите на Югозападния университет „Неофит Рилски“.

30.09.2019 г.

Изготвил становището:

проф. д-р Петър Петров

REPORT

Regarding the competition for holding the higher academic post of Associate Professor in Higher Education Area 1 Pedagogical Sciences, Professional Field 1.2. Pedagogy, Science Specialty *History of Pedagogy and Bulgarian Education*, announced for the needs of South-West University 'Neofit Rilski', published in the State Gazette, issue 52 of 02.07.2019

Applicant: **Chief Assistant Svetlana Ganeva Nikolaeva, PhD.**

Member of the Academic Board: Prof. Petar Dikov Petrov, PhD, Professional Field 1.2. Pedagogy (Order № 1406 of 28.08.2019).

Home address: Sofia 1799, Mladost-2, bl.224, entr.2, floor 2, fl.19;

Tel.: (02)97-40-915; GSM: 0879-27-39-15.

1. General Information

Chief Assistant Svetlana Ganeva Nikolaeva, PhD was born on 7 December, 1958. She holds a Master's Degree in Primary School Pedagogy. She has been a teacher for three years. After winning a competition in 1984 she entered South-West University 'Neofit Rilski', where she currently works full-time. She has 38 years of pedagogical experience. In 2010 she earned the academic degree, the title of Doctor of History of Pedagogy and Bulgarian Education. She has declared skills for collaboration and teamwork and qualities, such as organization, initiative and creativity.

2. Scientific output

In the list of publications, Chief Assistant S. Nikolaeva, PhD has cited the following scientific works from 2010 to 2019, connected with the announced competition: 2 academic monographs (№1 and №2), 12 articles, 1 study (to be printed) and 1 textbook, co-authored with Prof. Y. Kolev. The total number of all her publications is 36. She has enlisted participation in 10 projects, in 30 conferences and 11 seminars.

The information provided about the applicant annual workload shows that it is ensured with 45 academic hours of lectures and a sufficient number of tutorials as a necessary legal requirement. The wide range of academic disciplines she is going to provide for various courses, apart from History of Pedagogy and History of Bulgarian Education, should be taken into consideration.

The total output of the scientific production submitted for the competition by Dr. Nikolaeva is not very large, but in my opinion quite sufficient to hold the academic post of Associate Professor. The presented by the applicant *Information for the implementation of the minimum national requirements for holding the academic post of Associate Professor* shows that she has collected more of the required number of points, namely 450, which is the total number of A + B + D + E groups (required 400). She has provided additional evidence on other indicators as well: her participation in scientific and educational projects (90 points), articles and reports abroad. These projects deal with up-to-date education problems: improvement of preparation, qualification and system for career development of pedagogical specialists, development and testing a

model for education and training in digital environment, etc. Her cited quotes testify that she is recognizable among the pedagogical community.

3. Science contributions

I fully accept the contributions formulated by Chief Assistant S. Nikolaeva, PhD. I will try to point out her most important contributions from my point of view.

In my latest textbook *Modern Didactics in High Schools* (2016), taking a brief look at the development of education structures in Bulgarian schools from the end of the nineteenth century to the present day, I come to the conclusion that in our country from 1878 to 1944 a complete and thorough system of secondary schools for general and vocational education was built, a system not inferior to Western European education systems, which in many ways, especially for the last decades, has even excelled them. Furthermore, general education has always been the basis of vocational training, which in turn is a solid prerequisite for speeding up our socio-economic development. This gives me the reason to point out that one of the the most significant contributions of Chief Assistant Svetlana Nikolaeva, PhD is the detailed historian-pedagogical ‘tracing’ of the important stages in the development of agriculture education and the closely related supplementary artisan education, regarding them from global perspective (see the two monographs). This implies that the problems by their very nature cannot be considered as partial study within the limited scope of the history of Bulgarian education, but more precisely as history of pedagogy and pedagogical decisions on the levels of educational strategy, system and policy.

Undoubtedly, the meaning of any historical-pedagogical study is in highlighting the trends in the development of the phenomena and processes studied. The global problem in the publications of Dr. Svetlana Nikolaeva is exactly the ratio between general and vocational education. The author thoroughly and convincingly reveals the views of prominent Bulgarian enlightenment figures, economists, businessmen, reputable foreign scientists, ministers of education and other ministries as well the practical implementation in different periods in the structure of our school system. The reflection of St.Omarchevski’s education policy regarding vocational education in Bulgaria is presented in great detail.

It can be reasonably stated that during this period a successful and modern vocational education and training system was established in Bulgaria. The agricultural education and its supplementary artisan education were some of their most important components. The discussions about which education - general or vocational - should prevail one stand out as priorities.

The author's two monographs have filled a gap in the published on the history of Bulgarian education textbooks so far. The latter focused mainly on the laws of G. Zhivkov (1891), N. Mushanov (1909), Art. Omarchevski (1921) and Al. Tsankov

(1924). They did not trace the discussions and practical decisions on which education had to be prevailing. As a successful attempt to fill this void I would point out the co-authored with Prof. J. Kolev textbook on the History of Pedagogy and Bulgarian Education (2015). The authors' analysis of the ratio between general and vocational education in many Western countries serves as a benchmark for making one or the other practical decisions in Bulgaria. A valuable experience from the past has been researched and summarized and leading ideas related to continuing vocational education have been formulated as a basis for modernizing contemporary education system.

All applicant contributions are her personal and individual work; plagiarism has not been identified.

4. Conclusion

In support of the abovementioned, my assessment of the applicant science and research-applied achievements is definitely positive. Based on the analysis of the whole scientific production, rich professional experience in education and academic activity I will vote positively for Chief Assistant Svetlana Ganeva Nikolaeva, PhD to hold the post of Associate Professor for the needs of South-West University 'Neofit Rilski'.

Date:

September 30, 2019

Member of the Academic Board:

Prof. Peter Petrov, PhD